

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 27 grudnia 2018 r.

Pozycja 175

POSTANOWIENIE z dnia 2 października 2018 r. Sygn. akt Ts 5/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Grzegorz Jędrejek,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej MKS sp. z o.o. z siedzibą w T. w sprawie zgodności:

art. 330 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.) z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 4 stycznia 2018 r. (data nadania) MKS sp. z o.o. z siedzibą w T. (dalej: skarżąca) wystąpiła o stwierdzenie, że art. 330 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.; dalej: k.p.k.) jest niezgodny z art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Skarżąca złożyła w Prokuraturze Rejonowej w M. zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Prokurator Prokuratury Rejonowej w M. postanowieniem z 23 grudnia 2015 r. umorzył śledztwo w sprawie udaremnienia w czerwcu 2012 r. w M. wykonania orzeczenia Sądu Rejonowego w T. z 14 kwietnia 2011 r. przez uszczuplenie zaspokożenia wierzyciela MKS sp. z o.o. z siedzibą w T. poprzez sprzedaż samochodu marki „Opel Vectra”, który był zagrożony zajęciem. Umorzenie nastąpiło ze względu na to, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego

Na skutek zażalenia Sąd Rejonowy w M. postanowieniem z 18 kwietnia 2016 r. uchylił postanowienie prokuratora z 23 grudnia 2015 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w M. postanowieniem z 5 grudnia 2016 r. ponownie umorzył śledztwo w sprawie z uwagi na to, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronio-

nego. Skarżąca wniosła do Sądu Rejonowego w M. zażalenie za pośrednictwem Prokuratury Rejonowej w M.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w M. zarządzeniem z 3 stycznia 2017 r. odmówił przyjęcia zażalenia wniesionego przez skarżącą jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Skarżąca wniosła zażalenie na zarządzenie prokuratora do Sądu Rejonowego w M., który postanowieniem z 29 czerwca 2017 r., w punkcie 1 postanowienia, utrzymał zaskarżone zarządzenie w mocy.

Skarżąca zaskarżyła postanowienie sądu, wnosząc o jego uchylenie i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd Rejonowy w M. pismem z 11 września 2017 r. poinformował skarżącą, że zażalenie na postanowienie sądu z 29 czerwca 2017 r. pozostawiono bez nadawania mu dalszego biegu, ponieważ wniesiony środek odwoławczy od tego postanowienia nie służy, a samo postanowienie jest prawomocne.

2. Zdaniem skarżącej zaskarżony przepis narusza art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji z tego względu, że uniemożliwia pokrzywdzonemu zaskarżenie do sądu ponownej decyzji organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze o umorzeniu tego postępowania. Przepis ten, w opinii skarżącej, pozbawia stronę postępowania prawa do rozpatrzenia zasadności decyzji umarzającej postępowanie przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skargę sporządził radca prawny – pełnomocnik z urzędu – ustanowiony przez sąd w celu udzielenia pomocy prawnej w zakresie zamiaru wniosku wniesienia skargi konstytucyjnej w związku z postanowieniem Sądu Rejonowego w M. z 29 czerwca 2017 r.

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, ponieważ postanowienie Sądu Rejonowego w M. z 29 czerwca 2017 r. jest prawomocne i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, ponieważ powyższe orzeczenie, wraz z uzasadnieniem, zostało doręczone skarżącej 14 sierpnia 2017 r. Od tej daty rozpoczął bieg trzymiesięczny termin do wniesienia skargi konstytucyjnej. Termin ten uległ zawieszeniu 19 sierpnia 2017 r., czyli w dniu złożenia przez skarżącą wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w T. wydał 2 października 2017 r. postanowienie o ustanowieniu pełnomocnika z urzędu, natomiast Okręgowa Izba Radców Prawnych w K. w piśmie z 30 października 2017 r. wyznaczyła imiennie pełnomocnika do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Pełnomocnik skarżącej otrzymał pismo

Okręgowej Izby Radców Prawnych w K. 9 listopada 2017 r. Rozpoczęcie dalszego biegu trzymiesięcznego terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej nastąpiło 10 listopada 2017 r. Do jego upływu pozostało 85 dni, natomiast skarga została wniesiona do Trybunału 4 stycznia 2018 r. (data nadania).

2.4. Przedmiotem skargi jest art. 330 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.; dalej: k.p.k.) w brzmieniu: „Jeżeli organ prowadzący postępowanie nadal nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia, wydaje ponownie postanowienie o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia. W takim wypadku pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 i 1a, może wnieść akt oskarżenia określony w art. 55 § 1 – o czym należy go pouczyć”.

2.5. Trybunał stwierdza, że kwestionowany w skardze konstytucyjnej przepis nie był podstawą prawną rozstrzygnięcia, w którym orzeczono o prawach skarżącego, ale miał zastosowanie przy jego wydaniu, ponieważ postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. z 5 grudnia 2016 r. o umorzeniu śledztwa wydane zostało w trybie art. 330 § 2 k.p.k. Następnie postanowieniem Sądu Rejonowego w M. z 29 czerwca 2017 r. zarządzenie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. z 3 stycznia 2017 r. o odmowie przyjęcia zażalenia na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej w M. z 5 grudnia 2016 r. zostało utrzymane w mocy.

2.6. Zakwestionowanemu w skardze przepisowi skarżąca zarzuciła naruszenie art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji ze względu na uniemożliwienie zaskarżenia do sądu ponownej decyzji organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze o umorzeniu tego postępowania, przez co zamyka stronie pokrzywdzonej drogę sądową dochodzenia jej naruszonych praw. Zgodnie z konstytucyjnym prawem do sądu strona pokrzywdzona, zdaniem skarżącej, powinna mieć zagwarantowaną możliwość wyboru między zaskarżeniem ponownej decyzji organów ścigania o umorzeniu postępowania przygotowawczego a samodzielnym zainicjowaniem postępowania sądowego przez wniesienie własnego aktu oskarżenia w sprawie o czyn ścigany z oskarżenia publicznego. Brak takiej możliwości wyboru, w opinii skarżącej, narusza także art. 77 ust. 2 Konstytucji, który zakazuje w jakikolwiek sposób ograniczania drogi sądowej.

3. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia wymagania formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK, co uzasadnia nadanie jej dalszego biegu.

Z powyższych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.